

”Vår tids rädsla för allvar gör mig lite förtvivlad”

Foto: Kaly Halkawt

Film i skolan har träffat regissören Agneta Fagerström-Olsson vars film [Seppan](#) ingår i det nydigitaliserade svenska filmarvet som nu finns tillgängligt för skolbiovisningar. Vi pratade minnen från inspelningen, vikten av nyfikenhet och bristen på barnperspektiv i svensk samtida film.

INTERVJU: MALENA JANSON

Vi träffar regissören Agneta Fagerström-Olsson i hennes stora och hemtrevligt inbodda hyreslägenhet vid Mosebacke torg i Stockholm. Telefonen ringer flera gånger under samtalet och hon ursäktar sig att ”det är mycket nu” – men att hon ändå vill ta sig tid att prata om barn- och ungdomsfilm. Hennes första stora filmprojekt var [Seppan](#), den råa och inkännande berättelsen om barnen som på 60-talet växte upp runt Separatorfabriken i Tullinge söder om Stockholm.

[Seppan](#) utspelar sig i början av

60-talet och nu har det gått närmare 30 år sedan premiären men filmen känns inte det minsta daterad, utan tvärtom tidlös. Hur kommer det sig, tror du?

– Till stor del handlar det nog om att flera av filmens teman är stora, eviga och lite tabubelagda än i dag. Unga tjejers vänskap, döden, sexualitet.

– Och, förstås, situationen för människor som kommit till Sverige från alla hörn av Europa efter kriget. I dag kommer de från andra länder men mycket är sig väldigt likt.

Hade du någon särskild inspirationskälla eller förebild när du gjorde [Seppan](#)?

– Min stora inspiration var min egen uppväxt i just [Seppan](#) så berättelsen är till stora delar självbiografisk. Redan på filmskolan ville jag göra den här filmen och när jag gick ut 1982 och berättade om mina planer för Stefan Jarl sade han helt enkelt ’Du måste göra den!’.

Och varför ville du göra en film om din uppväxt på [Seppan](#)?

– Därför att jag aldrig hade fått se nå-

Nina Lager, Sofie Mällström och Karolina Palutka i *Seppan*. Foto: Moviemakers

Agneta Fagerström-Olsson (f. i Botkyrka 1948) filmografi i urval:

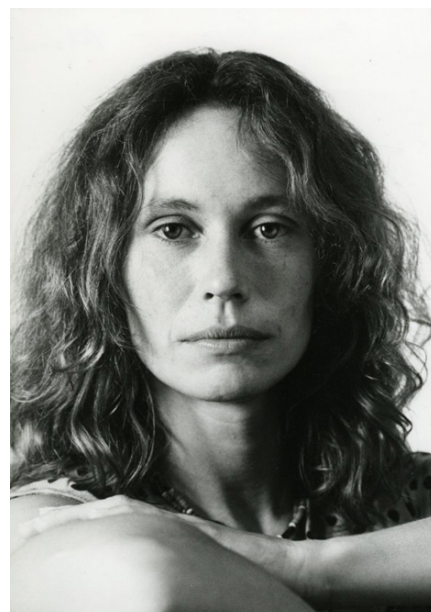
- *Seppan*, 1986
- *Hjälten*, 1990
- *Hammarkullen* (tv-serie), 1997

3 riktigt bra barn/ungdomsfilmerna enligt Agneta Fagerström-Olsson:

- *Gå och se* (Elem Klimov, Sovjetunionen, 1985)
- *De 400 slagen* (François Truffaut, Frankrike, 1959)
- *Fucking Åmål* (Lukas Moodysson, Sverige, 1998)

Det svenska barnfilmsarvet

Under 2014 kommer en rad filmer ur den svenska barn- och ungdomsfilmshistorien att tillgängliggöras i ny-restaurerade och digitaliserade kopior som blir tillgängliga för skolbio. Mer om digitaliseringsprojektet, filmerna och hur du bokar dem kan du läsa på www.sfi.se/filmiskolan

Agneta Fagerström-Olsson 1986. Foto: Moviemakers

got som ens liknade min egen barndom på film. Inget ont om Astrid Lindgren-filmer men jag kände inte precis igen mig i de barndomsskildringarna. Framför allt ville jag visa fram en annorlunda flickvärld där tjejerna är roliga, starka och även kan vara elaka ... mänskliga, helt enkelt. Vänskapen mellan Sara och Pirjo är så komplex.

– Och jag ville visa fram hur komplicerad verkligheten är också för ett barn. Det var inte lätt att växa upp i *Seppan* men jag är oerhört tacksam för det jag fått med mig därifrån. Hela min livssyn är färgad av den miljön. Jag lärde mig att vara nyfiken i stället för rädd för andra människor, religioner och världar. Det är något som jag önskar alla barn fick med sig från sin uppväxt.

När du tänker tillbaka på inspelningen av *Seppan*, vad är det du minns särskilt starkt?

– Det starkaste minnet är min relation till Nina Lager, den finska flickan som spelar Pirjo. Det var så otroligt mycket krut i henne! Vi fick en väldigt speciell relation, en riktig relation, inte minst för att vi också bråkade en hel del.

Vad tänker du om dagens svenska barn- och ungdomsfilm?

– I dag ser barnfilmen annorlunda ut än på 80-talet. Filmer som *Elina* eller *Eskil och Trinidad* försvinner, det är ingen som går och ser dem, vilket är

väldigt tråkigt. Numera har allt som görs för barn så hög volym! Det finns en väldigt utbredd rädsla för allvar och det gör mig lite förtvivlad.

– I dag är det egentligen bara Lukas Moodysson som har öga för det unga perspektivet, som ser och skildrar de ungas utsatthet och styrka.

Skulle en film som *Seppan* kunna göras i dag, tror du?

– Njae, den skulle nog se annorlunda ut. Och SVT skulle inte beställa en sådan produktion där ena delen är 60 minuter och den andra 70. Det är för långt och får inte plats i dagens "programslottar".

Vad arbetar du med just nu?

– Nu har jag fullt upp med mitt nya bolag "Två A film" som jag startat tillsammans med Annika Hellström.

– Vi jobbar till exempel med Beata Gårdelers nya film som till stor del bygger på polisförhören som gjordes i det så kallade Bjästafallet där en 14-årig våldtagen flicka skuldbelades medan våldtäktsmannen, en 15-årig kille, omhulldades.

– Det är inte lätt att få ihop ekonomin till en sådan film i dag, kan jag säga, men vi fixar det. Jag vill göra filmer som känns viktiga, inte som marknaden efterfrågar.